

**Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van
persoonsgegevens**

Advies wetgeving VTC nr. 2022/023 van 15 maart 2022

over

tekst	ontwerp van besluit
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het Energiebesluit van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, wat betreft diverse bepalingen inzake de energie-efficiëntie en hernieuwbare energie
roepnaam	(besluit wijziging besluiten milieuhygiëne, energie en omgevingsvergunning inzake energie-efficiëntie en hernieuwbare energie)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 25 februari 2022

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van mevrouw Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme van 25 februari 2022, ontvangen door de VTC op 26 februari 2022;

Brengt op 15 maart 2022 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Omgeving en Energie (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een ontwerp van besluit *tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het Energiebesluit van*

19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, wat betreft diverse bepalingen inzake de energie-efficiëntie en hernieuwbare energie (hierna “het Ontwerp”), zonder aanduiding van specifieke artikelen.

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Het Ontwerp houdt een wijziging in van VLAREM II en van het Energiebesluit van 19 november 2010.
4. Het Ontwerp beoogt de verplichtingen met betrekking tot energieplanning uit VLAREM II te halen en te integreren in het Energiebesluit van 19 november 2010. Aan een doelgroep van een 1500-tal net niet energie-intensieve ondernemingen zullen ook verplichtingen worden opgelegd wat betreft het uitvoeren van rendabele of no-regret maatregelen ter verbetering van hun energie-efficiëntie. Zo levert ook deze belangrijke doelgroep een bijdrage aan de realisatie van de energie-efficiëntie- en klimaatdoelstellingen. Het finaal energiegebruik van deze net niet energie-intensieve ondernemingen ligt tussen de 0,02 PJ en 0,1 PJ. Verder wordt ter uitvoering van de visienota van de Vlaamse Regering van 5 november 2021 de definitie van een rendabele maatregel in het Energiebesluit van 19 november 2010 aangescherpt van 15% naar 13%. Ook wordt een hervorming van de premie na audit doorgevoerd.

Aan het toepassingsgebied van de call Groene Stroom worden installaties op woongebouwen en installaties van energiegemeenschappen van burgers en hernieuwbare-energiegemeenschappen toegevoegd als aparte installatietypes. Op die manier worden het potentieel aan installaties op basis van zonne-energie in deze contexten ondersteund door rekening te houden met de technisch-economische specificiteiten maar binnen de context van een competitieve biedprocedure die energieproductie prioritair wil invullen met projecten met de hoogste groenestroomproductie voor de verkregen steun.

Het Ontwerp beoogt voorts ook uitvoering te geven aan de principes uit de voormelde visienota waarbij de certificatensteun voor alle nieuwe en ingrijpend gewijzigde WKK's op fossiele brandstoffen volledig wordt afgebouwd vanaf 2023 (-100% in 2023) in plaats van 2030. Daarnaast wordt het afbouwpad voor de maximale bandingfactoren voor zon, wind en biogas, die in het Energiebesluit van 19 november 2010 waren vastgelegd tot startdatum 2023, verder vastgelegd tot 2025. Daarmee wordt invulling gegeven aan de afbouw vastgelegd in het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024.

5. Het Ontwerp beoogt ook uitvoering te geven aan het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 voor wat betreft het verhogen van het minimumaandeel hernieuwbare energie bij nieuwbouw en ingrijpende energetische renovaties vanaf 2023. Daarnaast worden ook enkele randvoorwaarden bijgestuurd. Vervolgens wordt, rekening houdend met het vergroeningstraject voor gebouwenverwarming, een aanpassing van deze eis in 2026 voorgesteld waarbij enkel nog naar de zonne-productie uit thermische en fotovoltaïsche zonne-energiesystemen wordt gekeken en niet langer naar de hoeveelheid hernieuwbare energie voor verwarming.

Naar analogie met de renovatieverplichting voor niet-residentiële gebouwen, wordt in uitvoering van de voormelde visienota ook een **renovatieverplichting voor residentiële gebouwen** ingevoerd. Nieuwe eigenaars van woongebouwen zullen vanaf 1 januari 2023 verplicht worden om binnen de 5 jaar na notariële overdracht in volle eigendom de woning grondig energetisch te renoveren tot minimum EPC-label D. Naar analogie met de renovatieverplichting voor residentiële gebouwen, wordt vanaf 1 januari 2023 tegelijkertijd ook de verplichting om te renoveren tot minimum label D ingevoerd voor kleine niet-residentiële eenheden die gelegen zijn in een gebouw dat niet in totaliteit wordt overgedragen, of als het gebouw in kwestie niet volledig een niet-residentieel gebouw is.

De groep van nieuwe eigenaars die beroep kunnen doen op een **renteloos renovatiekrediet of een energielening+** wordt uitgebreid doordat het renteloos renovatiekrediet kan worden verkregen bij een renovatie tot label D. Daarnaast worden de bedragen van de rentesubsidies aanzienlijk verhoogd: wie renoveert tot label C of strenger heeft gedurende een bepaalde tijd recht op een negatieve rente en daardoor dus in totaal een hogere rentesubsidie.

6. Bovendien beoogt het Ontwerp vanaf 1 januari 2023 de **batterijpremie** te hervormen als een premie bij de distributienetbeheerders.
7. De volgende bepalingen uit het Ontwerp zijn relevant voor de verwerking van persoonsgegevens:

Art. 7. Aan artikel 6.4.1/1/2 van hetzelfde besluit, (...), wordt een paragraaf 2 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§2. In deze paragraaf wordt verstaan onder stationaire installatie voor elektrochemische opslag van elektriciteit: een vast opgestelde installatie die bestaat uit een of meer elektrochemische cellen waarmee elektrische energie wordt afgenomen van het netwerk of de binneninstallatie waaraan ze gekoppeld is, om die elektrische energie op een later moment terug te voeden aan het netwerk of de binneninstallatie waaraan ze gekoppeld is.

De elektriciteitsdistributienetbeheerder verleent een premie voor een nieuwe stationaire installatie voor elektrochemische opslag van elektriciteit aan de volgende personen die daarvoor een aanvraag indienen:

1° natuurlijke personen, met inbegrip van de natuurlijke personen die koopman zijn of een zelfstandig beroep uitoefenen, die eigenaar of lessee zijn van een decentrale productie-installatie voor elektriciteit om een stationaire installatie voor elektrochemische opslag van elektriciteit aan te schaffen, op voorwaarde dat die wordt aangesloten op het elektriciteitsdistributienet in het Vlaamse Gewest;

2° natuurlijke personen, met inbegrip van de natuurlijke personen die koopman zijn of een zelfstandig beroep uitoefenen, die eigenaar of lessee zijn van een decentrale productie-installatie voor elektriciteit om een stationaire installatie voor elektrochemische opslag van elektriciteit te leasen, en waarbij aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- a) ze zijn gedomicilieerd in het Vlaamse Gewest;*
- b) de installatie wordt aangesloten op het elektriciteitsdistributienet in het Vlaamse Gewest;*
- c) het leasecontract omvat een periode van minstens tien jaar.*

(...)

De premie wordt op straffe van onontvankelijkheid aangevraagd bij de elektriciteitsdistributienetbeheerder binnen uiterlijk negen maanden na de datum van de indienstname van de stationaire installatie voor elektrochemische opslag van elektriciteit. De voormelde datum van de indienstname is de datum van het AREI-keuringsverslag. In de aanvraag worden in elk geval al de volgende gegevens vermeld:

1° de EAN-code;

2° het adres waarop de stationaire installatie voor elektrochemische opslag van elektriciteit is geïnstalleerd;

3° de contactgegevens van de aanvrager;

4° het rekeningnummer waarop de premie wordt uitbetaald vermeld.

Bij de aanvraag, vermeld in het achtste lid, worden minstens al de volgende documenten gevoegd:

1° een kopie van de gedateerde factuur of van het leasecontract, eventueel aangevuld met andere documenten, waaruit het onderscheid blijkt tussen de kosten, vermeld in het vierde en vijfde lid, enerzijds en eventuele andere kosten anderzijds;

2° een kopie van het elektrisch keuringsattest;

3° een verklaring op erewoord waarin de elektrotechnisch installateur de volgende gegevens vermeldt:

- a) het type batterij;*
- b) de bruikbare capaciteit van de batterij;*
- c) de investeringskost van de stationaire installatie voor elektrochemische opslag van elektriciteit, vermeld in het vierde en vijfde lid;*
- d) de bevestiging dat er een tweerichtingscommunicatie-interface aanwezig is.*

(...)

Art. 12. In titel VI van hetzelfde besluit (...) wordt hoofdstuk V, (...) vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk V. Energieplanning, energieaudit en energiebalans

Afdeling I. Energieplannen en energiestudies voor energie-intensieve vestigingen

Art. 6.5.1. Deze afdeling is van toepassing op alle vestigingen van ondernemingen met een totaal finaal energiegebruik van ten minste 0,1 PJ per jaar.

Art. 6.5.2. Binnen negen maanden nadat uit het eerstvolgend ingediend integraal milieujarverslag blijkt dat een vestiging van een onderneming een totaal finaal energiegebruik van 0,1 PJ per jaar heeft, wordt er een energieplan opgesteld voor die vestiging dat conform verklaard moet worden overeenkomstig de bepalingen uit deze afdeling.

(...)

Art. 6.5.3. *Op initiatief en onder de verantwoordelijkheid van de exploitant stellen aanvaarde energiedeskundigen het energieplan en de energiestudie op. De exploitant stelt de energiedeskundigen alle nodige informatie ter beschikking en verleent de nodige medewerking.*

(...)

Art. 6.5.5. §1. *Het energieplan bevat tenminste al de volgende elementen :*

(...)

3° *de naam en het adres van de energiedeskundige betrokken bij het opstellen van het energieplan;*

(...)

§3. *De energiestudie bevat minstens al de volgende elementen :*

1° *het verwachte jaarlijkse energiegebruik;*

2° *de naam en het adres van de energiedeskundige die betrokken is bij het opstellen van de energiestudie;*

(...)

Afdeling II. Verplichte energieaudit voor niet energie-intensieve ondernemingen

(...)

Art. 6.5.10. *De exploitant beschikt uiterlijk op 1 januari 2023 over een geldige energieaudit onderneming. Vestigingen van ondernemingen die pas na 1 januari 2023 voldoen aan de criteria, vermeld in artikel 6.5.9, voldoen binnen zes maanden aan de bepalingen van deze afdeling.*

§2. *De energieaudit onderneming bevat minstens al de volgende elementen:*

(...)

2° *het gemeten jaarlijkse energiegebruik;*

3° *de naam en het adres van de energiedeskundige(n) die betrokken is of zijn bij het opstellen van de energieaudit onderneming;*

4° *de resultaten van een analyse van de verdeling van het gemeten jaarlijks energiegebruik over de verschillende energiegebruikers binnen de vestiging en de identificatie van mogelijke maatregelen om het energiegebruik te verminderen;*

Art. 6.5.15. *De exploitant van de vestiging of een persoon, die daartoe door de exploitant gemachtigd is, geeft de resultaten van de energieaudit onderneming, die conform deze afdeling opgesteld is, in de webapplicatie, die daarvoor beschikbaar wordt gesteld door het VEKA, in.*

(...)

Afdeling IV. Confidentialiteit

Art. 6.5.23. *De gegevens in de webapplicatie zijn confidentieel en alleen toegankelijk voor het VEKA. Alleen de exploitant van de vestiging of een persoon die daarvoor door de exploitant gemachtigd is, heeft altijd toegang tot de gegevens van zijn eigen energieplan, energieaudit of energiebalans.*

In afwijking van het eerste lid kan het VEKA in het kader van rapporteringsverplichtingen geanonimiseerde en geaggregeerde gegevens uit de webapplicatie ter beschikking stellen van de bevoegde instanties, waarbij het aggregatieniveau voldoende confidentialiteit waarborgt. De individuele data die beschikbaar zijn in die webapplicatie zijn confidentieel en kunnen niet door het VEKA gebruikt worden zonder voorafgaande en schriftelijke toestemming van de exploitant.”.

Art. 15.

In artikel 7.9.2/0/1, §2 van hetzelfde besluit, (...) worden tussen het eerste en het tweede lid twee leden ingevoegd, die luiden als volgt:

“Tegenover de energielening+ van maximaal 10.000 euro staat de resultaatsverbintenis in hoofde van de kredietnemer om binnen de vijf jaar na de datum van het openvallen van de erfenis of het aanvaarden van de

schenking, waarvan het bewijs dient geleverd te worden, het niet-energiezuinige appartement energetisch te renoveren tot minstens energielabel D.

Tegenover de energielening+ van maximaal 20.000 euro staat de resultaatsverbintenis in hoofde van de kredietnemer om binnen de vijf jaar na de datum van het openvallen van de erfenis of het aanvaarden van de schenking, waarvan het bewijs dient geleverd te worden, de niet-energiezuinige woning energetisch te renoveren tot minstens energielabel D en het niet-energiezuinige appartement tot minstens energielabel C.”.

Art. 20.

In artikel 7.15.2, §5 van hetzelfde besluit, (...) worden tussen het eerste en het tweede lid twee leden ingevoegd, die luiden als volgt:

“Tegenover de toekenning van de rentesubsidie op een renovatiekrediet met een bedrag van maximaal 10.000 euro bestaat de resultaatsverbintenis in hoofde van de kredietnemer er in om binnen de vijf jaar na de datum van de verwerving van het niet-energiezuinige appartement, waarvan het bewijs geleverd dient te worden aan de hand van een authentieke akte, het niet-energiezuinige appartement te renoveren tot minstens energielabel D.

Tegenover de toekenning van de rentesubsidie op een renovatiekrediet met een bedrag van maximaal 20.000 euro bestaat de resultaatsverbintenis in hoofde van de kredietnemer er in om binnen de vijf jaar na de datum van de verwerving van de niet-energiezuinige woning of het niet-energiezuinige appartement, waarvan het bewijs geleverd dient te worden aan de hand van een authentieke akte, de niet-energiezuinige woning energetisch te renoveren tot minstens energielabel D en het niet-energiezuinige appartement tot minstens energielabel C.”.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

8. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld en de gegevens de volgende zijn:
- aanvragers van een premie voor een nieuwe stationaire installatie voor elektrochemische opslag van elektriciteit (batterij - artikel 7 Ontwerp) :
 - identificatiegegevens;
 - contactgegevens;
 - EAN-code;
 - rekeningnummer;
 - energiedeskundige betrokken bij het opstellen van het energieplan (artikel 12 Ontwerp) :
 - naam;
 - adres;
 - voor zover de onderneming waarvoor een energieplan moet worden opgemaakt te herleiden is tot een natuurlijke persoon (eenmanszaak of vergelijkbaar) :
 - identificatiegegevens;
 - contactgegevens;
 - verwacht jaarlijks energieverbruik;
 - kredietnemer van een energielening+ (artikel 15 Ontwerp) :
 - bewijs van het openvallen van een erfenis of het aanvaarden van een schenking van het onroerend goed waar de lening betrekking op heeft;

- kredietnemer van een renovatiekrediet met rentesubsidie (artikel 20 Ontwerp):
 - gegevens in authentieke akte van verwerving van het onroerend goed waar het krediet betrekking op heeft.

9. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatie- en contactgegevens en dus gaat het om de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

10. De wettelijke basis van het Ontwerp is het Energiedecreet van 8 mei 2009, meer bepaald de artikelen 7.7.2, 8.2.1, 8.2.2, 8.2.3 en 8.3.1.

11. Volgende bepalingen zijn relevant voor wat de verwerking van persoonsgegevens betreft (onderlijning VTC):

“Artikel 8.2.3.

§ 1. De Vlaamse Regering kan een steunprogramma opstellen ter ondersteuning van de energetische renovatie van niet-energiezuinige woningen of wooneenheden met tegemoetkomingen ten voordele van nieuwe eigenaars van die woningen of wooneenheden.

(...)

§ 3. In het kader van de steunprogramma's, vermeld in paragraaf 1, worden de volgende categorieën van persoonsgegevens door de kredietgevers verwerkt en aan het VEKA bezorgd:

1° de identificatiegegevens van de kredietnemers;

2° de identificatiegegevens en het type van het gebouw of de gebouweenheid;

3° de voorwaarden en kenmerken van de leningen;

4° het rekeningnummer van de kredietnemer;

5° de energiegegevens van het gebouw;

6° het certificaatnummer van het energieprestatiecertificaat;

7° de datum van de authentieke akte van verwerving of, bij gebrek daaraan, de datum van de authentieke kredietakte, de onderhandse kredietovereenkomst of de eerste opname van het hoofdkrediet.

Voor de unieke identificatie van de betrokken persoon of personen kan het rijksregisternummer, het BIS-nummer of het vreemdelingennummer opgevraagd en verwerkt worden.

Voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het toekennen van de steunprogramma's, vermeld in paragraaf 1, zijn de kredietgevers de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.

Voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het beheer van de steunprogramma's, vermeld in paragraaf 1, is het VEKA de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De Vlaamse Regering kan nadere voorwaarden en modaliteiten bepalen met betrekking tot de gegevensuitwisseling tussen de kredietgevers en het VEKA.

De Vlaamse Regering bepaalt voor de verwerking van persoonsgegevens een bewaartermijn. Deze termijn is niet langer dan noodzakelijk voor de toepassing van de door of krachtens dit artikel vastgestelde regels of voor de toepassing van artikel 13.4.13, en is niet langer dan dertig jaar.”

12. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.

13. Het Ontwerp of de nota aan de Vlaamse Regering vermelden niet expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC gaat er van uit dat de gegevens verwerkt worden op basis van de rechtvaardigingsgrond “voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust”, met name het toekennen van premies en subsidies aan aanvragers met het oog op een grotere energie-efficiëntie (artikel 7, 15 en 20 Ontwerp) en het een “noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang”, met name voor wat de controle van energieplannen en energie-audits betreft (artikel 12 Ontwerp).
14. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM¹, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen² van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.³
15. Voor verwerkingen, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven sensu stricto, maar eerder enkel betrekking hebben op de bescherming van persoonsgegevens, en waarvan de rechtvaardigingsgrond gebaseerd is artikel 6, lid 1, c), AVG moet het doeleinde voldoende duidelijk afgebakend zijn⁴. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e), AVG⁵, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht.
16. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
17. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere

¹ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

² Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

³ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GWH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GWH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GWH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116; DEGRAVE, E., *"L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁴ Artikel 6, 3, AVG. Voor wat punt e) betreft, bestaat de doelstelling van de verwerking in de vervulling van een taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht.

⁵ “c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;”

transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar de wetgeving kunnen verwezen worden voor die elementen.

18. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.

3. Doelbinding

19. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
20. Uit het Ontwerp en de nota kan afgeleid worden dat de persoonsgegevens ingezameld worden voor de volgende doelen :
 - de controle van energieplannen of energie-audits (artikel 12 van het Ontwerp)
 - het toekennen van premies of rentesubsidies aan eigenaars (artikel 7, 15 en 20 van het Ontwerp)
21. De doeleinden zijn dan ook welbepaald en transparant. Verder zijn de doeleinden die worden nagestreefd nuttig en noodzakelijk, rekening houdend met het algemeen belang. Er is een evenwicht tussen het belang van de betrokkenen om hun rechten en vrijheden te vrijwaren en het algemeen belang om tot een verwerking van gegevens over te gaan.
22. De VTC is van oordeel dat de doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn.

4. Verantwoordelijkheid

23. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
24. Het Ontwerp bevat geen specifieke en expliciete bepalingen.

In het decreet worden de energiehuizen aangeduid als verwerkingsverantwoordelijke voor de toekenning van een energielening (art. 9.1.2) en het VEKA voor het beheer ervan (art. 9.1.4) en de kredietinstelling voor de toekenning van een rentesubsidie en het VEKA voor het beheer ervan (art. 8.2.3).

Voor de premie voor een nieuwe stationaire installatie wordt geen duidelijke verwerkingsverantwoordelijke aangeduid, noch voor de energieplannen en energie-audit.

Het is nochtans van belang dat de betrokkenen perfect weten tot wie ze zich moeten richten met het oog op het uitoefenen en het afdwingen van de hen door de AVG toegekende rechten. De VTC meent dan ook dat het Ontwerp op dat punt aangevuld dient te worden, minstens dat één en ander verduidelijkt wordt in de nota aan de Vlaamse regering.

25. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moeten verder nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG)⁶ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.

⁶ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

26. De VTC verwijst in dat verband ook naar haar **de lijst**⁷ met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35.4 van de AVG.

5. Minimale gegevensverwerking

27. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

28. De categorieën betrokkenen en gegevens zijn :

- aanvragers van een premie voor een nieuwe stationaire installatie voor elektrochemische opslag van elektriciteit (batterij - artikel 7 Ontwerp) :
 - identificatiegegevens;
 - contactgegevens;
 - EAN-code;
 - rekeningnummer;

- energiesdeskundige betrokken bij het opstellen van het energieplan (artikel 12 Ontwerp) :
 - naam;
 - adres;

- voor zover de onderneming waarvoor een energieplan moet worden opgemaakt te herleiden is tot een natuurlijke persoon (eenmanszaak of vergelijkbaar):
 - identificatiegegevens;
 - contactgegevens;
 - verwacht jaarlijks energieverbruik;

- kredietnemer van een energielening+ (artikel 15 Ontwerp) :
 - bewijs van het opvallen van een erfenis of het aanvaarden van een schenking van het onroerend goed waar de lening betrekking op heeft;

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

⁷ Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aanname van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties
https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_O_2020_01_DPIA_lijsten_v1_voor_web.pdf

- kredietnemer van een renovatiekrediet met rentesubsidie (artikel 20 Ontwerp):
 - gegevens in authentieke akte van verwerving van het onroerend goed waar het krediet betrekking op heeft.
29. Aan de hand van de unieke EAN-code, die gekoppeld is aan een toegangspunt op het elektriciteits- of aardgasnet, kan een individuele afnemer geïdentificeerd worden.
30. Gegevens over ondernemingen zullen niet altijd persoonsgegevens in de zin van artikel 1, § 1, WVP betreffen daar zij soms louter informatie over rechtspersonen zullen bevatten. Er kan echter niet ontkend worden dat deze gegevens in bepaalde gevallen (onrechtstreeks) in verband gebracht kunnen worden met natuurlijke personen, waardoor zij als persoonsgegevens dienen te worden gekwalificeerd.
31. Wat de categorieën van gegevens betreft :
- voor de kredietnemer van een renovatiekrediet met rentesubsidie : de verwerving kan ook aangetoond worden aan de hand van een uittreksel uit de kadastrale legger of een hypothecair getuigschrift, dat alle noodzakelijke informatie, maar geen overbodige informatie (bijvoorbeeld oorsprong van eigendom, clausules in verband met erfdienstbaarheden, stedenbouwkundige informatie en dergelijke) bevat die een authentieke akte wel bevat.
32. Wat de instanties die toegang hebben betreft: de distributienetbeheerder, het VEKA, de energiehuisen en de kredietinstelling.
33. In het Ontwerp wordt specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens, met name:
- “In afwijking van het eerste lid kan het VEKA in het kader van rapporteringsverplichtingen geanonimiseerde en geaggregeerde gegevens uit de webapplicatie ter beschikking stellen van de bevoegde instanties, waarbij het aggregatieniveau voldoende confidentialiteit waarborgt. De individuele data die beschikbaar zijn in die webapplicatie zijn confidentieel en kunnen niet door het VEKA gebruikt worden zonder voorafgaande en schriftelijke toestemming van de exploitant. (nieuw artikel 6.5.23)”
34. Voor zover er toch persoonsgegevens worden meegegeed, zal er rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden.
35. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
36. Wat de **bewaartermijn** betreft, merkt de VTC op dat die niet vastgelegd wordt. Het moet evenwel duidelijk zijn hoelang de verwerkingsverantwoordelijke mag bijhouden. Hiervoor moet enerzijds gekeken worden naar de eventueel toepasselijke archiefwetgeving en anderzijds een proportionaliteitsafweging te worden gemaakt.
37. In het licht van artikel 6.3 van de AVG, adviseert de VTC om in het Ontwerp de maximale bewaartermijn(en) van de met het oog op de onderscheiden doeleinden voor deze verwerking van persoonsgegevens te voorzien, of toch minstens criteria op te nemen die toelaten deze bewaartermijn(en) te bepalen.

6. Juistheid

38. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
39. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijken hiertoe de nodige maatregelen nemen.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

40. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
41. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in randnummer 40, op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

8. Beveiligingsmaatregelen

42. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
43. De VTC wijst erop dat aangezien het ook financiële informatie betreft, die, voor zover ze betrekking heeft op natuurlijke personen, in bepaalde gevallen⁸ beschouwd kan worden als "gevoelige gegevens of gegevens van zeer persoonlijke aard"⁹, een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.
44. Artikel 32, AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens (waar mogelijk);
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
45. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹⁰ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹¹ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹² en een logging van de toegangen

⁸ Dit is vooral het geval voor inkomensgegevens en minder het geval voor premies en subsidies tenzij die inkomensgerelateerd zijn

⁹ Zie richtsnoeren van de Groep Gegevensbescherming Artikel 29 van 4 oktober 2017 over de Gegevensbeschermingseffectbeoordeling (p 11 punt 4). <https://overheid.vlaanderen.be/richtsnoeren-voorgegevensbeschermingseffectbeoordelingen-wp29>

¹⁰ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹¹ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹² Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verscheidene instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

zodat de functionaris en de toezichhouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom¹³.

46. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover¹⁴.

III. BESLUIT

47. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- het aanduiden van de verwerkingsverantwoordelijken (randnummer 22 – 23);
- nagaan of er een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitgevoerd dient te worden en in bevestigend geval deze ook effectief uitvoeren (randnummer 24 – 25);
- de categorieën van gegevens herbekijken in functie van de minimale gegevensdeling (randnummer 30)
- de maximale bewaartermijn bepalen, minstens criteria opnemen om de maximale bewaartermijn te bepalen (randnummer 35 -36);
- de nodige maatregelen treffen met het oog op de juistheid van de persoonsgegevens (randnummer 37 – 38);
- de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7).

Hans Graux,
Voorzitter VTC

¹³ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

¹⁴ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>